שו א ב מיי׳ פי״ל מהל׳

יו ד מיי׳ פי״ח מהל׳ שבת

קביף מי יוסוט עי לי קי רעד סעיף ה: בב ט מיי פייז אם הלי יא ופיים הלכה ג סמג עשין כח טוש"ע י"ד סיי

רעה סעיף א:

בג י מיי׳ שם טוש״ע שם

סעיף ג: בד כ ל מיי׳ פ״א שם הלכה

סי׳ לב סעיף ג וטוש״ע י״ד

סי׳ רעא סעיף ו וסי׳ רעו סעי׳ ה:

מוסף רש"י

שכן רושמין על קרשי המשכן. וכותב לות בזו ולות כזו ותוחק פעמים טעעה (לעיל עג.). ועשה מאחת מהנה. ללה לעיל ע

הלכה ה:

מיי' פי"ל שבת הלכה י שו ג מיי' פ"י

ת"ל אחת הא כיצד אינו חייב עד שיכתוב שם

קמן משם גדול שם משמעון ומשמואל נח מנחור דן מדניאל גד מגדיאל *רבי יהודה

אומר אפילו לא כתב אלא שתי אותיות והן

. שם אחד חייב כגון שש תת רר גג חח א״ר

יוםי וכי משום כותב הוא חייב והלא אינו

חייב אלא משום רושם שכן רושמין על קרשי

המשכן לידע איזו היא בן זוגו לפיכך שרם

שריטה אחת על שני נסרין או שתי שריטות

על נסר אחד חייב רבי שמעון אומר יועשה

אחת יכול עד שיכתוב את כל השם עד

שיארוג כל הבגד עד שיעשה את כל הנפה

ת"ל מאחת אי מאחת יכול אפילו לא כתב

אלא אות אחת ואפילו לא ארג אלא חום אחד

ואפילו לא עשה אלא בית אחד בנפה ת"ל

אחת הא כיצד אינו חייב עד שיעשה מלאכה

שכיוצא בה מתקיימת ר' יוםי אומר יועשה

אחת ועשה הנה פעמים שחייב אחת על

כולן ופעמים שחייב על כל אחת ואחת קתני

מיהא רבי יהודה אומר אפילו לא כתב אלא

שתי אותיות והן שם אחד חייב לא קשיא הא

דידיה הא דרביה דתניא רבי יהודה אומר

משום רבן גמליאל אפילו לא כתב אלא ב' אותיות והן שם אחד חייב כגון שש

תת רר גג חח ור"ש היינו ת"ק וכ"ת אלף אלף בראאזרך איכא בינייהו דת"ק

סבר באלף אלף דאאזרך לא מיחייב ור"ש סבר כיון דאיתיה בגלמורי בעלמא

חייב למימרא דר"ש לחומרא והתניא יהקודח כל שהוא חייב המגרר כל שהוא

יהמעבר כל שהוא יהצר בכלי צורה כל שהוא רש"א עד שיקדח את כולו עד

שיגרור את כולו עד שיעבד את כולו עד שיצור כולו אלא ר"ש הא אתא

לאשמעינן עד שיכתוב את השם כולו ומי מצית אמרת הכי והתניא רש"א

ועשה אחת יכול עד שיכתוב את השם כולו ת"ל מאחת תריץ ואימא הכי יכול

עד שיכתוב את הפסוק כולו ת"ל מאחת ר' יוסי אומר ועשה אחת ועשה הנה

פעמים שחייב אחת על כולן ופעמים שחייב על כל אחת ואחת מא"ר יוםי

בר' חנינא מ"מ דר' יוםי אחת מאחת הנה מהנה אחת שהיא הנה והנה שהיא

אחת אחת שמעון מאחת שם משמעון הנה אבות ימהנה תולדות אחת שהיא

הנה זדון שבת ושגגת מלאכות הנה שהיא אחת שגגת שבת וזדון מלאכות:

א"ר יהודה מצינו שם קמן משם גדול: מי דמי מ"ם דשם סתום מ"ם דשמעון

פתוח אמר רב חסדא זאת אומרת סתום ועשאו פתוח כשר מיתיבי יוכתבתם

שתהא כתיבה תמה ישלא יכתוב אלפין עיינין עיינין אלפין ביתין כפין

כפין ביתין גמין צדין צדין גמין דלתין רישין רישין דלתין היהין חיתין חיתין

היהין ווין יודין יודין ווין זיינין נונין זיינין שיתין פיפין פיפין שיתין כפופין

פשומין פשומין כפופין מימין סמכין סמכין מימין סתומין פתוחין פתוחין

סתומין "פרשה פתוחה לא יעשנה סתומה סתומה לא יעשנה פתוחה

ייכתבה כשירה או שכתב את השירה כיוצא בה יאו שכתב שלא בדיו יאו

שכתב את האזכרות בזהב הרי אלו יגנזו הוא דאמר כי האי תנא דתניא

ירבי יהודה בן בתירה אומר נאמר בשני ⁴ונסכיהם בששי ⁵ונסכיה בשביעי

•כמשפמם הרי מִ"ם יו"ד מ"ם מים מכאן רמו לניסוך מים מן התור' ומדפתוח ועשאו

סתום כשר סתום נמי סתום ועשאו פתוח כשר מי דמי פתוח ועשאו סתום

פירש ר"ח ויש מפרשים א"א היינו אמן אמן (סלה) שכותבין בקמיעין וליתה דהיינו נוטריקון וחייב הפילו בהחד ורבנן דפטרי במתני ש פטרי אפילו בב' וג': א"א דאאזרך איכא בינייהו.

בגלמורי בעלמא חייב. ספירוש מ״ה שכותבין בקמיע וכן

לאו דוקאא דהא ת״ק פטר אפי׳ שתי אומיות משם אחד^ב עד שיכתוב שם משמעון אלא משום גר"ש נקטיה דאפי" בהת מיחייב: המעבר כל שהוא. לאו דוקא כל שהוא אלא כשיעור המפורש בהמוליה (לעיל דף עט:)™ ולה נקט כל שהוא אלא לאפוקי מדר"ש

שיתקן את כולו: מיתין פיפין. מכאן נראה לר"ת שנריך לכוף ראש"

בשביעי

דתענית (דף ב:) וכן הוא במסורת הגדולה ודלא כרש"י י) דגרם בשמיני בס"פ לולב וערבה (סוכה דף מו:):

ל. כתבה כשירה. דלו ישיר משה, ששיטה אחת ארוכה ושיטה אחת קלרה, שאין ממלא כל השיטה (מנחות לא:)**. או שכתב את השירה** כיוצא בה. שכתג השירה כשאר כתיבות, אריח על גבי (במדבר כט יח).

מוסף תוספות

א. דא[א]זרך קאמר. תוס׳ ב. כדקתני במלתיה. מוס' הרח"ש. ג. רבותא ד... מוס' הרא"ש. ג. רבותא ד... סוס׳ הכח״ם. T. כדי לכתוב קמיע. רשנ״א. ה. נקט איהו כל שהוא. רשנ״א. ו. [ד]מחייב בשני חוטין. מוס' הרח״ט. בשני חוטין. מוס' הרח״ט. ז. שכיוצא בה מתקיימת. מוס' הרח״ש. ח. בכלי חרס. מוס׳ הרח״ש. 10. ימין. ריטנ״ה. הקו האמצעי. רשנ״ה. י. ולא ככתיבת מקצת סופרים הצרפתים לומר שלא ישנה האות. ריטב"א.

רבינו חננאל

ת״ל אחת, הא כיצד אינו חייב עד שיכתוב שם קטן משם גדול שי״ן

ישרא דרי יהודה אדרבי דעשמה טנונט כשל דמה לכלות לעידות החדר אדרי הודה אדרבי דעשמה טנונט כשל יחות יחדץ למני יהודה. ופרקינן הא דקתני יהודה במתניתן כי הכותב ב' אותות מב' שמות הוא שהוא חייב, כגון שם משמעון וכיוצא בו דידיה הוא, כלומר סברא דידיה שמעה ממאן דליתיה רביה וסברא ולא תנא לה משמיה, לפום דפליגא על רביה. והא דתני כי חייב אפילו כותב ב' אותות משם אחד כגון שש תת, משם רבן גמליאל רביה שנאה. ואקשינן נמי אליבא דר' שמעון דקתני סתם עד שיעשה מלאכה שכיוצא בה מתקיימת, והלא תנא [קמא] לא חייב אות אחת ולא חוט אחד בבגד ולא בית אחד עד שיעשה מלאכה שכיוצא בה מתקיימת, והלא תנא [קמא] לא חייב אות אחת ולא חוט אחד בבגד ולא בית אחד בנפה, והלא שם משמעון ונה מנחור כיוצא בהן מתקיימת וכן בבגד וכן בנפה, ונמצאו דברי ר' שמעון כת"ק, מה בא ר' שמעון לאשמועינין. כי תימא ב' אותות שהן שם אחד איכא בינייהו, הת"ק לא מיחייב ור' שמעון מחייב. אי הכי היינו רי יהודה דהוא נמי ת"ק דר"ש ומחייב כי האי גווגא ולתרווייהו (תני) [קרין להו ת"ק. וכי תימא אין הכי נמי, מיהור ר' יהודה אינו מחייב אל א בב' אותות שהן מילה ידועה כגון שש שהוא מלשון ששה ותת שהוא מלשון נתינה ושש שהוא מלשון ששון, אבל אל"ף אל"ף או בי"ת שאין מהן מלה ידועה כלל, אם נתכוין לכתוב אאודף וכתב אא, ד' יהודה לא מחייב בהני כיון דלא משכחת מיניהו שם ולא מלה ידועה. ור"ש אמר לך כיון דאיכא בכתיבא כה"ג בגלטורי ומתקיימין, כשאר כתיבה שהיא מלאכה מתקיימת אני קורא בה וחייב. פי ג'סורי, קמיעין שכותבין בהן אותיות כגון אא יי וכיוצא בהן. ואקשינן תוב וכי ר' יהודה בהא מיקל ור' שמעון מחמיר והוא מחייב, והא שמעינן ליה לר' שמעון דמיקיל בכי בהן. וווע דתניא והקודה ר' שמעון אומר עד שיקדה את כולו כר', הנה ר' שמעון מיקל ולא מחייב אלא עד שיקרה את כולו כר', הנה ר' שמעון מיקל ולא מחייב אלא עד שיכתוב את כל השם, ואיך אתה אומר כ' מחייב ר"ש אאלף אלף דאאזורן. ודחינן כולה מלאכה. וכן אוני מחייב אלא עד שיכתוב את כל השם, ואיך אתה אומר כ' מחייב ר"ש אאלף אלף דאאזורן. ודחינן

ס"ל אחם. שתהא מלאכה שלימה במקום אחד: שם משמעון. ולגבי בגד נמי שני חוטין ובנפה שני בתין שמקיימין (מ) כך לפי שאין אדם אורג בגד ביום אחד ועושה נפה בבת אחת ומתחיל ועושה כדי קיום שלא יהא נסתר מאליו: אפינו לא כתב. מתיבה גדולה: אלא ב' אותיות

של שם אחד כגון שש חת. והן מתיבות גדולות כגון שם מששבלר מששך ששמם תת מתתראו תתנו וכ"ש אם נתכוין לקטנה תחילה: שכיולה בה מסקיימת. ולקמיה פריך היינו ת"ק: ר׳ יוםי אומר. מפרש למילתיה לקמן: היינו מ"ק. שש תת: וכ"מ חלף חלף דחמורך. שהם שתי חותיות מתיבה גדולה אבל לא מצינו שהיא חיבה קטנה בכל המקרא: כיון דאיתא בגלטורי. קמיעות וכתבים של מכשפות ושל שמות קורין בלשון לטי"ן של מינין קלוטרו"ס ורגילין סופרין לכתוב בהן תיבות של שתי אותיות ואינם תיבות במקום אחר: המגרר. כלונסות או קלפים דהויא תולדה דממחק: הקודה כל שהוא. קלת הנקב ואע"פ שלא עבר עובי העץ לראות בעבר השני: כל שהוא. מן הצורה: את כולו. כל מה שנתכוין לגרר או לעבד מתחלה בבת אחת: כל השם. כל התיבה: מ"ע דר' יוסי. היכי דריש ליה: אחת מאחת. אחת ה"ל למכתב ולשתוק וכתב מ"ם יתירה [ומהנה יתירא]: הנה מהנה. א"נ הנה הוה ליה למכתב וכתב מהנה מ"ם יתירה ומאחת יתירה הלכך למדרשינהו לכולהו כתבינהו. ודרוש אחת הנה בלא מ"ם הכי אחת שהיא הנה הנה שהיא אחת לתרי גווני איכא למידרש משמעומייהו ועשה עבירה אחת והיא לו הנה חייב חטאות הרבה אי נמי ועשה אחת עשייתו חשובה לו כאחת ואע"פ שהנה הוי משמע שהרבה עבירות עשה והיינו הנה שהיא אחת הלכך תרוייהו דריש ביה פעמים שהיא כן ופעמים שהיא כן כדמפרש לקמיה: אחת שמעון.

כלומר דריש מ"ם יתירה אחת הוי משמע דאינו חייב עד שיכתוב כל התיבה שנתכוין לכתוב: מאחת שם משמעון. כתב מחחת למימר דחפילו לא כתב אלא מקלתה ובלבד שתהא מקויימת (כ) במקום אחר דומיא דאחת דרישיה דקרא: הנה. הוי משמע אבות כתב מהנה לרבויי תולדות: אחת שהיא הנה. דאמרן לעילי ה״ד כגון שעשחן בזדון שבת ושגגת מלחכות ואע"ג דכולן אינן אלא חילול שבת אחת מיחייב לכל מלאכה ומלאכה דגופי מלאכות מחלקין הואיל ואיכא שגגה טובה: הנה שהיה החת שגגת שבת וודון מלחכות. שחף על פי שהן גופי מלאכות הרבה אינו חייב אלא אחת דחדא שגגה היא: מי דמי כו'. זה שנתכוין לכתוב שם משמעון מ"ם פתוחה כתב והיכי קרי ליה מתקיימת

ים (עניל ע. סנהדרין סב. [כרימות ג. ע"ש], ב) [מוספי פי"בן, ג) [לעיל ע. סנהדרין סב. ע"ש], ד) [מנחות לח: וע"ש במוס' ד"ה עשחה כשירה], ה) תענית ב:, ו) [דף ע:ן, ז) ונרחה של"ל שחו האני המנה כתובים בערוך ערך אאן, ע) [לקמן קד:], י) [לפנינו ברש"י דסוכה מו. ד"ה רב אשי איתא בוה"ל בשביעי כתיב במספרס

תורה אור השלם 1 דַבַּר אָל בְּנֵי יִשְׂרְאַל לֵאמֹר נֶבֶּשׁ בִּי תָחֶטְא בִשְׁנְנָה מִכּל מִצְוֹת יִיְ אֲשֶׁר לא תעשינה ועשה מאחת לא הַגְּשֶׁיהְוּ וְצְשֶׁיהְ הַאָּחָתּוּ מַהַנְּה: ויקרא ר ב 2 אֲנִי יְיְ וְאֵין עוֹד זוּלְתִי אִין אֱלֹהִים אֲאַזְּרָךְּ וְלֹא יְדְעָתְנִי: ישעיהו מה ה זְדְעָתְנִי: ישעיהו מה ה וביים ו ט וברים ו ט וביים איים אַרְד חַשְּאת מלבד עלת התמיד מְלְבֵד עֹלַת מִלְבַד עֹלַת וּמִנְחָתָה וְנִסְבֵּיהֶם:

במדבר כטיט וּשָׂעִיר חַטָּאת אֵחָד מלבד עלת התמיד מנחתה מְלְבוּ שְקוֹת וַיְיְנְהָּיִּ יִּיְּדְיְּיָּ וּנְסְבֶּיהָ: במדבר כט לא 6 וּמִנְחָתָם וְנִסְבֵּהָם לְפָּרִים לְאֵילִם וְלַבְּבְשִׁים בְּמִסְפָּרָם לְאֵילִם וְלַבְּבָשִׁים בְּמִסְפָּרָם במשפטם: במדבר כט לג

הגהות הב"ח

רש"י ד"ה שם משמעון (ה) וכו' בתין שמתקיימין כך: (ב) ד"ה מאחת וכו' שתהא מתקיימת במקוס:

לעזי רש"י

לטי"ן. לטינית. קלוטרו"ס [קלטירי"ש]. אותיות של כישוף.

רבינו חננאל (המשר) לה הכי וכי מצית אמרת דלא מחייב ר"ש אלא עד שיכתוב את כל השם כולו, שיכות את כל השם כולה, התניא ר"ש אומר ועשה אחת, יכול עד שיכתוב כל השם כולו ת"ל מאחת כרי, והנה אפילו לא כתב אלא מקצת השם חייב. ומתרצינן להא מתניתא הכי, יכול עד שיכתוב כל הפסוק אינו חייב עד שיכתוב כל מה שנתכוון לו, ת"ל מאחת. אפילו מקצת מז האגרת או מקצת מן הפסוק האגרת או מקצת מן הפסוק חייב ולעולם מלה שלימה. הא דר' יוסי דאמר משום רושם, פשוטה היא. ומקום שנתכוון לרשום ולא לכתוב חייר ואחילו איוז דרר את המשכן כמשפטו, וכי יש משפט לעצים אלא יש משפט לעצים אלא [אי זהו] קרש שזכה לינתן בצפון ינתן בצפון לעולם וכן בדרום, לפיכך . היו רושמין עליהן שלא יתחלפו. דבי רב הושעיא ודבי בר פזי הוו עיילין ודבי בר פזי הוו עיילין שאלין בשלמא דנשיא בכל יום, והוו [אילין] דבי רב הושעיא עיילין [קדמאי] ונפקין כו'. תרתין זרעין [הוון] בצפורי בולבטיא

י דעסנוו פנוות כגוון סטי מוסנטון דטמר האנונים על פנור בהכטיא (קור בולבטיא הוון בצפור בהכטיא עללין ונפקין ושאלין בשלמא דנשיא בכל יום עללין קודמוהי ונפקין קודמוי, והוון פגניא ללין ונפקין בתריהון. אזלין פגניא וזכין בארבטיא אטתאלת לרבנן, על ר' יוחנן ודרשה בי מדרשא (תניא) דרבי בנייהן אפילו ממזר ת"ח באורייתא ואתי למיעל קודמוי דבולבטיא. אשתאלת לרבנן, על ר' יוחנן ודרשה בי מדרשא (תניא) דרבי בנייהן אפילו ממזר ת"ח וכהן גדול ע"ה, ממזר ת"ח קודם. ולא תימא הני מילי לפדות ולהחיות ולכסות, הא לישיבה לא אלא אפילו לישיבה ת"ח קודם, מ"ט יקרה היא מפנינים, מכ"ג שנכנס לפני ולפנים. וקיי"ל כת"ק דמתניתין, דאפילו ר' יוסי דקיי"ל נמוקו עמו, הא (דאינך) [חזינדן ר' יקרה היא מפנינים, מכייג שגכנס לפנו ולפנים. וקיי"ל כת"ק דמתנתיקן, דאפילו ר' יוסי דקיי"י במוקר עמו, זא (דאיקר) נחזינן ר' יוסי בר' חנינה, מחדרים ועשה אחת ועשה הנה, ומפרש אחת שמעון מאחת שם משמעון, שמעינן מיניה דמודי ר' יוסי כי הכותב שם משמעון חייב משום כותב. וגרסינן נים בהזורק מילתא פשיטתא, פשיטא נתכוון לדורק ח' וזרק ד' הרי כתב שם משמעון, זרן נמי בכיצד הרגל וכבר פירשנוה התם. אמר מר א"ר יהודה מצינו שם קטן משם גדול שם משמעון ומשמאאל. מי דמי מ"ם רשמעון פתוח ומ"ם דשם סתום, וכאשר יכתוב שם כזה אינו נקרא שם. ופריק רב חסדא זאת אומרת סתום ועשאו פתוח כשר. ומותבינן עלה וכתבתם על מזוזות ביתך, פירוש וכתבתם כתב תם, שלא יקרא אלפין עיינין ביתין כפין, כלומר שלא תהא צורת בשה המוהבים (להדוסבום על מחוח ביון, קידו ש דמבום ביוב ונום, שא אין א אליין ביין ביין כפין, כזמו שאר ווהי גדוד בי״ת בלא תגין כמו כ"ף רי, קתני מיהת כן ולא אותיות פתחות סתומות ולא סתומות פתחות, כלומר אם יכתוב במזוא אות שלימ פתוזה סתומה תיגנז מכלל שהיא פסולה. ו<mark>פרקינן</mark> מתניתין דמחייב הכותב שם משמעון ופריק רב חסדא זאת אומרת סתום ועשאו פתוז כשר, ר׳ יהודה בן פתירא היא דדריש סימן לימי החג דרמיזי קראי, כלומר ונסכיהם כתוב מ״ם יתירה, וככולהו כתיב נמסכה וגהכא כתיב ונסכיה יו״ד יתירה, וכן בכולהו כתיב כמשפט והכא כמשפטם, והרי ונסכיהם ונסכיה כמשפטם מים. ומצאנו גמי סתום באמצע תיבה כדכתיב למרבה המשרה, ומדפתוח ועשאו סתום כשר כך סתום ועשאו פתוח כשר. ו<mark>אקשיגן</mark> בשלמא פתוח ועשאו סתום

עלויי

במקום אחר והא לא הויא: וכסבסם. דתפילין ומוחה: סם. שלם כהלכתה: אלפין עיינין. יש שכותבין כן מפני שדומין בקריאתן:

ביתין כפין. דומין בכתיבתן: גמין לדין. דומין בכתיבתן אלא שזה למעלה וזה למטה: זיינין נונין. פשוטין: כפופין. כ"ף פ"ה לד"י

נו"ן: פשוטין. הכפולות שלהן פשוטות: ממין סמרין. מ"ם פתומה שדומה לפמ"ך: סחומין. מ"ם פתומה: פסוחין. מ"ם פתוחה: כספר תורה: כשירה. בדילוגין אריח ולבינה: מכאן רמו כו'. כלומר מ"ם דונסכיהם דריש ליה בפתוחה. [שמע מינה] דפתוח

ועשאו סתום כשר ומדפתוח ועשאו סתום כשר הוא הדין נמי סתום ועשאו פתוח כגון שם» משמעון וכשר להתקיים במקום שם:

יח ה מיי' פ"י שם הלכה טו: טו: יבו ר מיי׳ פ״ז שם הלכה ז: ב ז מיי׳ פ״א מהל' תפילין הלכה יט סמג עשין כב טוש"ע א"ח סי׳ לב סעיף ד יטוש"ע י"ד סי׳ רעד סעיף וטוש"ע י"ד סיי רעד סעיף ג: בא ח מייי וסמג שם טוש"ע א"ח סיי לו סעיף א וטוש"ע י"ד סיי

קג:

דאמר עד שיעבד כל העורה: תריץ הכי יכול עד שיכתוב כל הפסוק כו'. ול"ת ומ"ט אריגהי מהני דהכא לא מחייב ר״ש עד שיתקן את כולו וי"ל דבאריג שעושה לבר חדש שחינו בעולם מחייב שפיר בשני בתי נירין אבל עיבוד שאינו אלא תיקון העור בעלמא וכן גורר ולר לורה הצעי ר״ש עד

הטית לתוכה דדמי כעין פ׳י: כמשפמם גרסינן. כדמוכח בפרק קמא

. מ״ם משמעון ושמואל ונח מנחור ודן מדניאל. ר' יהודה אומר אפילו לא כתב אלא ב' אותות והן שם אחד כגון שש רר גג חח הה. הנה ת"ק שנה סתם שם משמעון ונח מנחור וכולהי, ש״מ דכיוצא באלו בי אותות שהן ב' שמות הוא דמחייב ת"ק, אבל ב' אותות שהן שם אחד לא. ופליג ר' יהודה עליה בהדיא וקתני כי הכותב ב' אותות והן שם אחד חייב, , קשיא דר׳ יהודה אדרבי